

1.2 Bakgrundsuppgifter om Pargas stad

Pargas stad är en tvåspråkig skärgårdsstad med drygt 15 000 invånare. År 2021 var andelen svenskspråkiga 55 procent, andelen finskspråkiga 42 procent och andelen invånare med andra språk som modersmål 3 procent. Andelen personer som talar ett annat språk än finska eller svenska som modersmål är störst bland åldersgrupperna barn, unga och personer i arbetsför ålder.

Pargas är en stad som är helt omgiven av vatten. Med en omfattande totalareal på 5 548,11 km² har Pargas den största havsarealen av alla kommuner i Finland, 4 654,88 km². Landarealen är 893,23 km². Pargas stad omfattar över 10 000 öar och skär, varav 110 har fast bosättning. Av dem saknar 98 öar fast vägförbindelse. I Pargas trafikerar totalt 16 landsvägsfärjor och 10 förbindelsebåtar. Vidare finns det 12 stora broar och många mindre broar i Pargas. Pargas har 10 gästhamnar och över 20 mindre hamnar. Totalt 70 procent av invånarna i Pargas bor i stadsmiljö och 30 procent bor på landsbygden. I fråga om antalet semesterbostäder kommer Pargas på tredje plats bland alla kommuner i Finland. År 2020 var antalet semesterbostäder 9 665 och större än antalet bostäder för permanent boende. Sammanlagt 81 procent av dem som ägde semesterbostäderna bodde i Pargas stad.

Kännetecknande för Pargas är dess småstadsmiljö och storindustri, landsbygd och skärgård, och de informations- och kommunikationstekniska tjänsterna är goda i hela staden.

Pargas är beläget på nära avstånd från flera stora städer: 23 km från Åbo, 173 km från Helsingfors och 180 km från Tammerfors.

Resor och transporter per landsväg inom Pargas stad kan vara tidskrävande, även om det är fråga om relativt korta avstånd. Som exempel kan nämnas Iniö–Houtskär: 4 tim 30 min (31 km), Houtskär–Pargas: 2 tim (78 km), Korpo–Houtskär: 1 tim (28 km), Iniö–Utö: 7 tim 30 min och Pargas–Utö: 5 tim 20 min–6 tim 20 min. Ur beredskapssynvinkel är det viktigt att trafikförbindelsernas särdrag beaktas.

I stadens åldersstruktur 2021 utgjorde gruppen över 65 år totalt 29 procent av invånarna. Den åldrande befolkningen och befolkningsstrukturen ska beaktas i beredskapsarbetet.

Uppgiften att ordna, utveckla, styra och övervaka social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendet i Egentliga Finland övergick 1.1.2023 till Egentliga Finlands välfärdsområde. Pargas stad har sedan 1.1.2023 delat in sin organisation i tre sektorer, 1) fostran och utbildning, 2) livskraft samt 3) förvaltning och stödtjänster, och i tre kommunala bolag: Pargas Fjärrvärme Ab, Pargas Idrotts- och Ungdomsgård Ab och Västabolands Hyreshus Ab.

Pargas stad kännetecknas av ett mångsidigt näringsliv som bygger på en omfattande och livskraftig industriverksamhet. Stadens näringsstruktur karaktäriseras av en intressant dualitet. Medan skärgården präglas av mångföretagare och småskalig företagsverksamhet spelar framför allt storindustrin en betydande roll inom Pargas kommunområde.

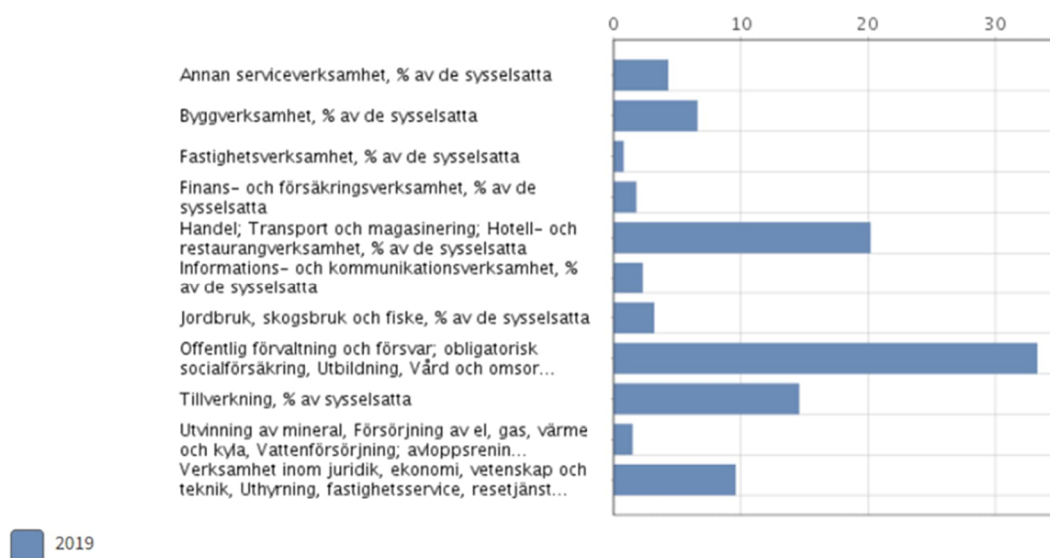

Bild 2 Näringsfördelningen inom Pargas stad

Paroc Panel System Oy Ab, Finncement Ab, Nordkalk Oyj Abp och Paramet med dotterbolag sysselsätter direkt omkring 800 personer. Kalkbrott har varit en viktig näring i Pargas ända sedan 1300-talet, och Pargas kalkgruva (Nordkalk Oyj Abp) är alltjämt en betydande sysselsättare på orten.

Många Pargasbor arbetar med jordbruk och sjöfart, men turismen har fått en allt viktigare ställning. Turistnäringen, som är starkt beroende av säsong, har en naturlig tillväxtpotential och bildar tillsammans med andra mindre säsongsberoende branscher, såsom handeln, byggbranschen och metallbranschen, en grund för hållbar utveckling av näringslivet. Sjöfarten kommer även i fortsättningen att vara en betydande arbetsgivare i skärgårdsstaden.

Den största arbetsgivaren på orten är Pargas stad. I Pargas finns en god tvåspråkig basservice: 14 grundskolor, 2 gymnasier, yrkesskolor, 12 daghem och 5 hälsostationer samt områdeskontor/samservicepunkter i varje kommunområde, dvs. Pargas, Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö.

År 2020 arbetade 59 procent av alla arbetande invånare i Pargas stad inom hemkommunen, medan 41 procent av arbetskraften pendlade. Arbetskraften i Pargas stad bestod då av cirka 6 200 personer. De som pendlar till Pargas kommer främst från S:t Karins, Åbo och Kimitoön. Den pendlande arbetskraften till Pargas bestod av cirka 1 400 personer.

Stadens verksamhet styrs av en kommunstrategi från 2022 som godkänts av fullmäktige. Målen för den nya strategin är hållbar utveckling, bättre välfärd, starkare attraktivitet och att skapa tillsammans.

De ovannämnda faktorerna är viktiga i planeringen av Pargas stads markanvändning, ekonomi, ledning, förvaltning, serviceproduktion och beredskap inför störningar under normala förhållanden och undantagsförhållanden.

3.2 Internationell verksamhet och EU-verksamhet

"Den internationella verksamheten sträcker sig till alla nivåer och områden av det finländska samhället. Att möjliggöra internationellt samarbete och vara med och förebygga kriser är en etablerad del av tryggheten av samhällets övriga vitala funktioner. EU:s säkerhetssamarbete utgör en etablerad del av förvaltningsområdenas säkerhetsplanering." - YTS 2017 s. 17

Globala hot, såsom okontrollerad migration, pandemier, terrorism och internationell brottslighet kan förebyggas på många olika sätt. Viktiga metoder är att främja hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokrati, dämpa klimatförändringen och förbereda sig på dess effekter, diplomati, fredsmedling och internationell krishantering, vapenkontroll, att stärka hälso- och livsmedelssäkerheten samt att stödja och utveckla det regelbaserade internationella systemet.

I landskapens och kommunernas beredskap beaktas internationell verksamhet bl.a. i form av gränsöverskridande närområdessamarbete och stöd för internationellt myndighetssamarbete.

3.3 Försvarsförmåga

"Finlands självständighet och territoriella integritet tryggas genom att upprätthålla och utveckla en försvarsförmåga som är anpassad till säkerhetsomgivningen. Det främsta syftet med att utveckla och upprätthålla Finlands försvarsförmåga är att bilda en förebyggande tröskel mot användande av eller hot om militärt våld mot Finland. Vid behov avväjrs militära hot mot Finland genom att militära maktmedel används." – YTS 2017 s. 18

Försvarsförmågan består av försvarssystemets militära kapacitet, samhällets beredskap samt nationellt myndighetssamarbete och internationellt försvarssamarbete. Utöver de traditionella militära hoten förbereder sig Finland på mer komplexa hot än tidigare, där militära och icke-militära metoder förenas.

Beredskapen att svara på militära och icke-militära hot utvecklas som en del av den övergripande säkerhetsmodellen i samarbete mellan myndigheterna, näringslivet samt organisationer och medborgare.

Försvarsmakten ger handräckning för att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten och trygga övriga samhällsfunktioner samt deltar i räddningsverksamheten. Dessutom bistår försvarsmakten till att förhindra och avbryta terroristbrott.

3.4 Den inre säkerheten

"Genom att upprätthålla den inre säkerheten förebyggs och avvärjs brott, olyckor och miljöskador samt andra motsvarande störningar och hot som riktar sig mot Finland och dess befolkning, samt hanteras följderna av dem. De behöriga myndigheternas operativa verksamhet framhävs i detta arbete. Nära samarbete mellan andra nationella och internationella myndigheter, Europeiska unionen och andra aktörer på samtliga förvaltningsnivåer stöder detta arbete." – YTS 2010. s. 21

Polisen, nödcentralen och räddningsväsendet spelar en viktig roll som experter och aktörer inom den inre säkerheten. Genom att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten, som hör till polisens ansvar, skyddar man stadens centrala infrastruktur. Samtidigt förebygger och bekämpar man terrorism, organiserad och annan allvarlig brottslighet samt allvarliga störningar.

Räddningsväsendet ansvarar för räddningsverksamheten och för att förebygga olyckor, upprätthålla en 24/7-lägesbild och förmedla riksomfattande varningar.

Med sjöräddning avses att rädda och trygga människoliv i nödsituationer och farliga situationer till havs. Till sjöräddningens uppgifter hör t.ex. att hjälpa fartyg och båtar som hamnat i sjönöd, förebygga olyckor och leta efter försvunna personer. Den ledande sjöräddningsmyndigheten i Finland är gränsbevakningsväsendet, men sjöräddningsarbete utförs av alla myndigheter som verkar till havs och längs kusten, handelssjöfarten och frivilligorganisationer. Sjötrafiken längs de inre vattenvägarna och i närheten av havshamnarna övervakas av polisen. Västra Finlands sjöbevakningssektions verksamhetsområde är uppdelat i fyra sjöbevakningsområden: Åbo, Åland, Vasa och Uleåborg.

Joursystemet inom social- och hälsovården och den prehospitalka akutsjukvården med dess lägescentraler tillgodoser invånarnas behov av omedelbar hjälp och svarar för psykosocialt stöd samt underhåll och inkvartering av dem som råkat i nöd på grund av en olycka.

Hälso- och miljöskyddsmyndigheterna sörjer för bekämpningen av biologiska hot och olje- och kemikalieskador, miljöskyddet, översvämningsskyddet, avvärjningen av översvämningar och dammsäkerheten i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem.

Upprätthållandet av den inre säkerheten omfattar dessutom också gränsförvaltning, säkerhet i fråga om leveranskedjor och varor, befolkningsskyddsuppgifter och hantering av storskalig invandring.

Myndigheternas verksamhet för att upprätthålla den inre säkerheten stöds och kompletteras av organisationer, företag och frivilliga, och dessa spelar en viktig roll när det gäller att förebygga olyckor och brott, utföra räddningsuppdrag på eget initiativ och lindra följderna av olyckor.

3.5 Ekonomi, infrastruktur och försörjningsberedskap

”Genom att trygga ekonomin, infrastrukturen och försörjningsberedskapen ordnas den finansiering och övriga resurser som behövs för att upprätthålla vitala funktioner. Inhemsk och internationell infrastruktur, organisationer, strukturer och processer som är nödvändiga för de vitala funktionerna tryggas.” – YTS 2017 s. 22

Med infrastruktur avses de tekniska strukturer och organisationer som är nödvändiga med tanke på befolkningens livsmöjligheter och samhällets funktion. Att upprätthålla denna helhet omfattar att trygga de offentliga finansernas verksamhetsförutsättningar samt finansmarknadens och försäkringsbranschens verksamhet, säkerställa livsmedelsförsörjningens funktionsförmåga, trygga de elektroniska informations- och kommunikationssystemen och transportererna, upprätthålla de grundläggande ekonomiska funktionerna i samhället, säkerställa en kompetent arbetskraft, upprätthålla ett högklassigt utbildnings- och forskningssystem samt att upptäcka, begränsa och anpassa sig till betydande förändringar i miljön. Exempelvis allvarliga kriser och undantagsförhållanden på finansmarknaden sköts genom gemensamma åtgärder i eurosyste

När det gäller att tillfredsställa kommuninvånarnas grundläggande behov framhävs livsmedelsförsörjningens och vattentjänsternas betydelse samt vikten av att säkerställa hushållsvattnets kvalitet. Vattentjänstkedjan tryggas på ett övergripande sätt, vilket inbegriper allt från vattenproduktion till hantering av avloppsvatten. Genom dagligvaruförsörjningen säkerställs i samtliga säkerhetssituationer livsmedel som är viktiga för befolkningens välfärd, tillgången på vissa andra grundläggande förnödenheten såsom hygienartiklar samt verksamhetsbetingelserna för massbespisning.

Försörjningsberedskapsåtgärder vidtas för att trygga befolkningens ställning i den händelse att marknadens funktion inte erbjuder en tillräcklig försörjningsberedskap. Som det allvarligaste externa hotet mot försörjningsberedskapen betraktas en krissituation där nationens förmåga att producera varor och tjänster av väsentlig betydelse eller skaffa dem från utlandet tillfälligt har försvårats..

Säkerställandet av försörjningsberedskapen har i Finland organiserats som ett omfattande samarbetsnätverk. I nätverket ingår de olika sektorerna i näringslivet, förvaltningsområdena och branschorganisationerna. Beredskapen genomsyrar hela produktionskedjan ända fram till bestämda produktionsanläggningar som producerar viktiga varor eller tjänster som behövs för att trygga försörjningsberedskapen. De olika förvaltningsområdena ska vara förberedda på att i undantagsförhållanden vidta de säkerhets- och styrningsåtgärder som behövs ända från centralförvaltningen till lokalförvaltningen.

Genom att trygga kontinuiteten i kommunernas verksamhet gör man det möjligt för företag och organisationer som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen att fortsätta bedriva sin verksamhet i störningssituationer och under undantagsförhållanden.

3.6 Befolkningens handlingsförmåga och service

"Befolkningens handlingsförmåga och välfärd säkras genom att viktig basservice upprätthålls. Den bidrar till att befolkningen klarar sig på egen hand i samtliga situationer." – YTS 2017 s. 24

Ett fungerande samhälle förutsätter såväl tillräcklig social trygghet som social- och hälsovårdstjänster, som tryggas i störningssituationer och under undantagsförhållanden i samhället. Alla kommuninvånare garanteras rätt till minst den oundgängliga försörjning och omsorg enligt grundlagen som de behöver för ett människovärdigt liv. I störningssituationer framhävs behovet av brådskande tjänster, eftersom kriser nästan alltid medför patienter, klienter hos socialväsendet och hjälpbehov.

Kommunerna och landskapen ser till att människorna i samtliga situationer får brådskande tjänster som är nödvändiga för deras handlingsförmåga och välfärd oberoende av boningsort och tid på dygnet. Detta innebär att en tillräcklig tillgång på personal, läkemedel, vaccinationer och förnödenheter som behövs inom hälso- och sjukvården samt den kritiska infrastrukturens funktion måste säkerställas.

Social- och hälsovårdsaktörernas beredskapsskyldighet gäller alla tjänsteproducenter.

Åtgärder vidtas för att säkerställa att viktiga utbildningstjänster kan fortsätta störningsfritt från småbarnspedagogik till högskolenivå.

Såväl i krissituationer som under förberedelserna för dem är det väsentligt att medborgarna kan lita på att social- och hälsovårdstjänsterna fungerar och att utbildningstjänsterna på olika nivåer fortsätter.

3.7 Mental kristålighet

"Med mental kristålighet avses individens, sammanslutningars och samhällets samt nationens förmåga att utstå den mentala press som krissituationer orsakar och klara av effekterna av den. God mental kristålighet underlättar återhämtningen efter kriser." – YTS 2017 s. 24

Mental kristålighet tar sig uttryck som vilja att arbeta för att upprätthålla statens självständighet, befolkningens livsmöjligheter och säkerheten i samtliga situationer. Att bygga upp och upprätthålla mental kristålighet är ett förvaltningsövergripande och långsiktigt arbete. Grunden till mental kristålighet läggs under normala förhållanden. Myndigheternas verksamhet ska basera sig på samma grundläggande principer och värderingar under såväl normala förhållanden som i störningssituationer och under undantagsförhållanden för att medborgarnas ska behålla sitt förtroende. Nyckeln till att upprätthålla mental kristålighet är att sörja för den kulturella basservicen och myndigheternas långsiktiga kommunikation.

Framför allt beslutsfattarna ska genom sitt eget agerande och sin kommunikation sträva efter att främja kommuninvånarnas inbördes förtroende samt förtroendet för samhället och myndigheternas verksamhet.

Genom utbildning och kulturtjänster stärks medborgarnas kunskaper och färdigheter att agera när samhället förändras. Samtidigt skapas förutsättningar för mental kriställighet. Utbildning samt organisations- och frivilligverksamhet, såsom idrotts-, kultur- och ungdomsverksamhet, stöder också upplevelsen av delaktighet och gemenskap. Bildnings- och frivilligverksamhet samt verksamhet som bedrivs av andliga samfund ger medborgarna erfarenheter av samhällelig och social delaktighet samt möjligheter och färdigheter att påverka och nätverka.

Medierna spelar en viktig roll som upprätthållare och skapare av nationens mentala kriställighet. Åtgärder som främjar medborgarnas kritiska mediekompetens och grundläggande digitala kompetens samt en tillförlitlig journalistik och medieatmosfär stärker medborgarnas delaktighet i samhället och bidrar till en säker hantering av den komplexa medieomgivningen samt hjälper dem att avvärja desinformation.

Jämnt fördelad välfärd, hälsa och handlingsförmåga förhindrar att samhället segregeras. Genom att förebygga marginalisering och bekämpa segregation främjar man samtidigt ett rättvist samhälle, mental kriställighet och stabila samhällsförhållanden.

Med tanke på befolkningens mentala kriställighet är det viktigt att kunna hantera stressfaktorer och upprätthålla normala vardagsstrukturer i störningssituationer. De upprätthåller känslan av trygghet och tilltron till framtiden samt ger medborgarna resurser att agera i alla situationer. Varje individ kan ta ansvar för att främja sin egen och närmiljöns säkerhet. Organisationerna spelar en viktig roll när det gäller att främja säkerhetskulturen och aktivera medborgarna att utveckla sin egen och närmiljöns säkerhet.

HENKISEN KRIISINKESTÄVYYDEN KOLME AJALLISTA ULOTTUVUUTTA

Bild 4 Mental kriställighet

4. Hotmodeller och störningssituationer

4.1 Informationspåverkan

Informationspåverkan har blivit ett allmänt fenomen. Det beror till stor del på uppkomsten av sociala medier och på att informationsförmedlingen har förändrats och snabbats upp samtidigt som informationskanalernas mångfald har ökat. I den nya globala kommunikationsmiljön kan man i realtid nå större folkmassor än någonsin tidigare och påverka den allmänna opinionen.

Genom informationspåverkan strävar man efter att förändra objektets uppfattningar eller handlingar via informations- och åsiktsmiljön genom att producera eller bearbeta informationen eller begränsa informationstillgången.

Påverkaren vill systematiskt skapa förvirring i den allmänna debatten och sudda ut gränsen mellan sanning och lögn. Syftet är att undergräva samhällets funktionsförmåga samt förtroendet till myndigheterna och beslutsfattarna.

Emotionella uppfattningar uppstår snabbt. Därför vill den som utövar informationspåverkan appellera till människornas känslor och sprida sin egen världsbild så att sanningen blir sekundär. Även om falsk information rättas offentligt kan den felaktiga informationen redan ha hunnit sprida sig och orsaka skada.

Informationspåverkan kan utövas direkt eller diskret. Typiska metoder är bl.a. halvsanningar, överdrifter, direkta lögner, påtryckning, återvinning av falska nyheter och falska webbsidor. Dessutom kan information som i sig är sann användas tendentiöst.

Lärarna och hela utbildningssystemet spelar en viktig roll för att medborgarna ska få de färdigheter och den kunskap som behövs för att kunna identifiera och bedöma informations tillförlitlighet och relevans.

Utmaningen för myndigheterna är att påverkansförsök ofta upptäcks relativt sent.

Det gäller att hela tiden vara beredd på informationspåverkan och sträva efter att systematiskt korrigera lögner. Det uppskattas att sannolikheten för informationspåverkan kommer att öka, vilket kan få allvarliga konsekvenser särskilt för den mentala kriställigheten.

Genom att öka transparensen och medvetenheten om organisationens verksamhet kan man förebygga spridningen av felaktig information. Om en störning inträffar är det viktigt att meddelanden bereds snabbt och i rätt tid. Detta är möjligt om meddelandena har beretts och godkänts på förhand, dvs. om organisationen använder meddelandemallar. Det lönar sig att i kommunens beredskaps- och kommunikationsplaner beakta metoder som stöder åtgärder för att bemöta avsiktligt illvilligt agerande som är ämnat att förstöra

förtroendet och därigenom kommunens rykte. Syftet är att ett skadat förtroende ska kunna återställas snabbt med hjälp av dessa metoder.

En öppen och demokratisk debatt ska alltid skyddas och uppmuntras. Följande tillvägagångssätt är att rekommendera:

- Hög tröskeln för andra att inleda fientlig informationspåverkan genom att öka medvetenheten och vara beredd.
- Utveckla proaktiva, rätt dimensionerade och ändamålsenliga kommunikativa motåtgärder som riktar sig till målgruppen (snarare än motståndaren) och som kan bidra till att försvara samhällets gemensamma värderingar.
- Upprätthåll din förmåga att vidta faktabaserade motåtgärder. I vissa situationer är det bra att vidta argumenterande och förespråkande motåtgärder på högre nivå.
- Dela med dig av metoder som fungerar till kollegor och lär av varandra.
- Var alert utan att vara paranoid!

[Pargas stad har förberett sig enligt följande:](#)

Pargas stads kriskommunikationsplan uppdaterades 2022. Kommunikatören (100 % anställning) bär informationsansvaret tillsammans med dem som är i ledande position. Pargas stads informationsplan uppdateras 2023.

4.2 Politisk, ekonomisk och militär påtryckning

Syftet med politisk, ekonomisk och militär påtryckning (nedan används begreppet påtryckning) är att påverka målstatens beslutsfattande och agerande för att uppnå mål som denna stat annars inte skulle gå med på. Informationspåverkan, störningar i datanät och överbelastningsattacker är exempel på olika former av påtryckning. Det kan vara svårt att identifiera den som utövar påtryckningen.

Påtryckningarna kan handla om att störa, förhindra eller försvåra myndigheternas och företagens verksamhet, tjänster eller betalningar samt om territoriella kränkningar eller truppkoncentrationer vid gränsen.

[Pargas stad har förberett sig enligt följande:](#)

Utöver kriskommunikationsplanen har Pargas stad förberett sig på cyberhot och på att upprätthålla sin beslutsberedskap.

Störningar i datakommunikationen och informationssystemen i Pargas stad undviks i möjligaste mån genom olika tekniska säkerhetslösningar och genom anvisningar och utbildning av personalen.

När det gäller betalningsrörelsen har tjänsteproducenterna förberett sig på störningar inom ramen för sina egna beredskapsplaner.

4.3 Användning av militära maktmedel

Finlands försvar upprätthålls primärt i syfte att skapa en tröskel som förebygger användning av militära maktmedel och hot om detta samt förmåga att garantera den territoriella integriteten och slå tillbaka angrepp. Förebyggandet förutsätter en förmåga att proaktivt observera hot och höja försvarsberedskapen samt militära förmågor som kan möta hoten. Målet är att förebygga säkerhetshot och ha beredskap för dem enligt principerna om övergripande säkerhet.

Med övergripande säkerhet avses en samarbetsmodell för det finländska samhällets beredskap, där samhällets vitala funktioner tryggas genom samverkan mellan myndigheter, näringsliv, organisationer och medborgare.

En omfattande internationell konflikt kan få återverkningar i Östersjöområdet, varvid Finland kan bli föremål för maktmedel trots att Finland egentligen inte är part i konflikten. Om en konflikt uppstår i Östersjöområdet är det inte realistiskt att anta att Finland skulle kunna hålla sig utanför den.

Då ett land utsätts för militära maktmedel måste en avsevärd del av samhällets resurser läggas på stöd till det militära försvaret. Det blir svårare att upprätthålla grundläggande samhällsfunktioner och arbets- och näringslivet belastas avsevärt.

När militära maktmedel används innebär det omedelbara förändringar i kommunens personaladministration och serviceproduktion i och med att försvarsmakten kallar in reservister. Efterfrågan på arbetskraft ökar, liksom även behovet av socialvård. Om kommuninvånarna behöver utökat fysiskt skydd innebär det att de åtgärder som krävs för att skydda befolkningen måste effektiviseras. Utöver intensifierade social- och hälsovårdstjänster behöver distributionssystemet för grundläggande förnödenheter och tillgången till nödvändig basservice säkerställas.

I samband med krigshot övergår man efter ett väpnat anfall till full beredskap i fråga om de beredskapsåtgärder som vidtagits för att skydda befolkningen. Kommunens invånare kan bli föremål för angriparens specialtrupper eller luftkrigsoperationer eller utsatta för de skadliga effekterna av massförstörelsevapen.

Försvarsministeriet sörjer för det militära försvaret av Finland och för att stödja de övriga myndigheterna.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Personreservering (VAP-listor)

Personreserveringarna under undantagsförhållanden i Pargas stad utförs av personalchefen.

Personalbrist

I krissituationer kan personalen inom personaltjänsterna tillfälligt avbryta sina rutinuppgifter för att bistå organisationens chefer i interna förflyttningar av personal till

kritiska uppgifter som lider av personalbrist. Personaltjänsterna har personal i Pargas och i skärgården och tillgång till personalregister som innehåller kontaktuppgifter och information om personalens primära arbetsplatser. Personalchefen, personalsekreteraren och löneräknarna informerar personalen enligt chefernas behov och kan delta i det praktiska arbetet med att nå de anställda, organisera förflyttningar och dokumentera de åtgärder som vidtas, så att ersättningar enligt kollektivavtalen och lagstiftningen som eventuellt orsakas av förflyttningarna och de nya arrangemangen kan fastställas senare.

Datatrafik

I stället för en fast dataförbindelse kan en mobil uppkoppling användas. Personalen har möjlighet att arbeta på distans så länge de normala dataförbindelserna fungerar. Tjänsteleverantörerna har egna system- och avtalspecifika beredskapsplaner, och efter social- och hälsovårdsreformen och stadens organisationsreform ska en separat beredskapsplan sammanställas för ICT-enheten.

Telefonfunktioner

Om telefonnätet inte fungerar tar staden i bruk VIRVE-telefonerna (myndigheternas mobilnät). VIRVE använder samma basstationer som det normala mobilnätet. Endast vissa kritiska basstationer har säkrats med generatorer.

Skyddsrum

Befolkningsskyddsuppgifterna inför undantagsförhållanden ombesörjs genom att de skyddsrum som finns i stadens område hålls i sådant skick som krävs i föreskrifterna.

Beslutsfattande

Ledarskap enligt lagstiftningen och förvaltningsstadgan utgör grunden för verksamheten i alla förhållanden. De politiska organen sammankallas på det sätt som förutsätts i lag.

Facilitering av ledningslokalen

Eltillförseln till ledningslokalen har ordnats på förhand med hjälp av en reservströmkälla, och även datalokalerna kan förses med en reservströmkälla.

Kommunikation

Beslut om inledande av kriskommunikation fattas av stadsdirektören. Det är viktigt att ge akt på samverkan med andra myndigheter i kommunikationen.

Samhällsinfrastrukturen

I beredskapsplanerna för bygg- och miljönämnden har man i fråga om broplaneringen förberett sig på avbrott i användningen och poängterat att broarna inte får vara stängda medan nya broar byggs och gamla broar repareras.

Bilaga 3 Ansvar för beredskapsuppgifter under krigstid 2022, sekretessbelagd enligt 24 § 8 punkten i OffL (621/1999)

4.4 Terrorism och annan verksamhet som äventyrar samhällsordningen

4.4.1 Massinvandring

Det är fråga om massinvandring när antalet personer som reser in i landet är så stort att man med normal gränskontrollskapacitet inte kan hänvisa de inresande till behövliga myndighetsåtgärder eller att man genom normala arrangemang inte kan utreda villkoren för inresa eller registrera de inresande.

I Finland är det främst samhällets mentala kriställighet som äventyras. En viktig faktor som stärker kriställigheten är medborgarnas tro på att myndigheterna har läget under kontroll.

Det hör till inrikesministeriet att upprätthålla gränssäkerheten och att hantera invandringen och massinvandringen.

Till Egentliga Finlands välfärdsområdes ansvar när det gäller beredskapsplanering hör att ordna nödinkvartering.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Lokalservicen ansvarar för den fastighet som reserveras som förläggning.

Pargas stad har ett gällande avtal med NTM-centralen om mottagning av kvotflyktingar för 2022–2025. En integrationsplan för 2022–2025 har godkänts i fullmäktige 14.2.2022, § 8.

Sysselsättningstjänsterna, integrationsarbetet och samarbetet med organisationerna (bl.a. FRK) är en viktig del av arbetet med att förebygga marginalisering i Pargas.

4.4.2 Terrordåd mot samhällets strukturer eller stora folksamlingar

Våldsbejakande radikalering kan bero på många olika faktorer, och det finns inte någon viss gemensam profil som skulle göra det möjligt att enkelt och säkert identifiera personer som eventuellt planerar terrordåd eller storskaliga våldsdåd.

Terrordåd kan riktas mot samhällets ledning, kritisk infrastruktur, offentliga platser eller stora folksamlingar.

Det hör till Skyddspolisen att bekämpa terrorism. I juni 2017 kom Skyddspolisen ut med en bedömning av terrorhotet. Samtidigt införde Skyddspolisen en ny fyrgradig skala för beskrivning av hotnivån. Hotnivåerna är lågt, förhöjt, högt och mycket högt. Skyddspolisen uppdaterar sin bedömning av terrorhotet minst en gång per år. Hotbedömningen har uppdaterats 29.3.2022, och terrorhotet i Finland ligger för tillfället på nivån förhöjt. Målet med bekämpningen av terrorism är att identifiera hot mot Finland i ett så tidigt skede som möjligt och förhindra att de realiserar.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

I synnerhet om ett terrordåd utförs till havs (passagerar- eller fraktfartyg) leder det med mycket stor sannolikhet också till ett sjöräddningsuppdrag och/eller till hantering av en miljöolycka. I Pargas skärgård verkar Sjärräddningssällskapets medlemsförening Paraisten Meripelastajat ry – Pargas Sjärräddare rf <https://meripelastus.fi/parainen/>.

Miljöskyddet har till uppgift att vid behov snabbt organisera en insamling och analys av prover för undersökning av livsmiljöns tillstånd och bedöma risker som hotar att äventyra livsmiljön. Verksamheten sker i tätt samarbete med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Till miljöskyddets främsta uppgifter hör att trygga befolkningens livsmöjligheter. Miljö- och hälsoskyddet genomförs genom avtal som en regional köptjänst från Lundo kommun.

Skolorna har i sina räddningsplaner kommit överens om säkerhetsåtgärder, skaffat informationssystem som fungerar i hotfulla situationer och fastställt hur krisinformationen ska skötas i samband med ett yttre hot.

En beredskapsplan för Rävundsbron har upprättats 2022. Planen är offentlig och fås från NTM-centralen i Egentliga Finland.

En del av socialjouren överfördes till välfärdsområdet 1.1.2023.

4.4.3 Våldsamma upplopp som involverar stora folkmassor

Människors missnöje och utlopp för spänningar kan underblåsas medvetet och systematiskt. Aktivitet i sociala medier, hatpropaganda och falska nyheter göder människors missnöje och kan sänka tröskeln för deltagande i våldsamma upplopp. Personer som avsiktligt underblåsar våld och oroligheter kan även delta i fredliga demonstrationer i syfte att omvandla dem till våldsamma kravaller.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Staden samarbetar med polisinsättningen i Sydvästra Finland och privata aktörer inom säkerhetsbranschen. I första hand fokuserar man på att förebygga olyckor eller brottsliga gärningar vid offentliga tillställningar och i offentliga byggnader, då dessa kan orsaka en omedelbar fara för människor och egendom samt för verksamhetens kontinuitet. Den som arrangerar en offentlig tillställning ska lämna en skriftlig anmälan om detta till polisen på orten i fråga. Utgående från anmälan kan polisen utfärda föreskrifter om den offentliga tillställningen som kan avvika från de arrangemang för trygghet av ordningen och säkerheten som arrangören har anmält.

4.5 Störning i de offentliga finanserna

Tillgång till finansiering för offentlig verksamhet är en förutsättning för att samhällets vitala funktioner ska kunna tryggas.

Med ekonomins funktionsförmåga avses befolkningens och näringslivets möjligheter att få de grundläggande behoven tillfredsställda med hjälp av ekonomisk omsättning samt en tillräckligt stark finansiell ställning för de offentliga finanserna. Stadens ekonomiska funktionsförmåga går hand i hand med det nationella läget.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Stadens behörighet begränsar sig i regel till att upprätthålla infrastrukturen i Pargas stad och till att sörja för stadens ekonomiska funktionsförmåga och likviditet. I undantagsförhållanden utvärderas de skyldigheter som kommunerna ålagts genom lagar på nytt i syfte att trygga de ekonomiska resurser som de centrala aktörerna behöver.

Pargas stads informationssäkerhets- och dataskyddspraxis är à jour.

Pargas stads ekonomiska hållbarhet har under de senaste åren understötts genom ett ekonomiskt balanseringsprogram. Slutrapporten om balanseringsprogrammet 2020–2022 godkändes i fullmäktige 17.10.2022.

4.6 Störning i det finansiella systemet

En stabil och störningsfri finansmarknad är en förutsättning för att samhället ska fungera. Störningar på finansmarknaden äventyrar tillgången till finansiering som är nödvändig för såväl privata och offentliga organisationers som enskilda människors verksamhet.

Störningar i finansmarknadens infrastruktur och hinder för användningen av kritiska system kan äventyra kontinuiteten i samhällets vitala funktioner.

På riksnivå hör det finansiella systemet och penningförsörjningen till finansministeriets ansvar.

4.7 Störningar i kraftförsörjningen

4.7.1 Stor störning i elförsörjningen

Avbrott i elförsörjningen kan bero på många orsaker. Under de senaste åren har alla storskaliga och långvariga regionala avbrott i elförsörjningen i Finland undantagslöst berott på träd som fallit över elledningar på grund av stormar och upplega. Andra tänkbara hot är t.ex. stora tekniska eller av människor orsakade störningar i produktionen, överföringen eller distributionen av el.

En störningsfri tillgång på el är av synnerligen kritisk betydelse med tanke på försörjningsberedskapen. En allvarlig störning i elförsörjningen påverkar samtliga samhällsfunktioner och kan äventyra kritiska funktioner och befolkningens välfärd.

Arbets- och näringsministeriet ansvarar för att trygga kraftförsörjningen på riksnivå.

Enligt elmarknadslagen ska alla elnätsinnehavare utarbeta beredskapsplaner.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

I Pargas stad är det Caruna Networks Oy som ansvarar för eldistributionen. Caruna är ett finländskt eldistributionsbolag. Bolaget sörjer för eldistributionen och underhållet av elnät samt för byggandet och utvecklingen av elnät, feljouren och mätningen av elförbrukningen.

Pargas stads fastigheter har lagts i prioritetsordning utgående från eltillförselns nödvändighet. Prioriteringen styrs av en förordning och planeras också i samarbete med Caruna. Reservkraftaggregat finns på vårdanstalterna, i vissa skolbyggnader och i objekt som hör till den kritiska infrastrukturen. Lokalservicens och vattentjänstverkets planer innefattar beredskapsplaner i fråga om störningar i tillgången på el.

Pargas stad har effektiviserat sin beredskap för elavbrott genom att skaffa flyttbara generatorer och utrustning för vattentransport. I vissa fastigheter inbegriper den tekniska beredskapen en integrerad strömförsörjningsmöjlighet. Vilka fastigheter som är utrustade med en fast tillgång till reservkraft eller åtminstone en möjlighet till reservkraftsförsörjning anges i en förteckning i lokalservicens beredskapsplaner eller i fastighetsförteckningen.

En plan för begränsning av den totala elförbrukningen har behandlats av stadsstyrelsen 24.10.2022. De olika enheterna i staden ska i sina egna beredskapsplaner beskriva hur elavbrott påverkar respektive enhets verksamhet.

Det är viktigt att samarbetet mellan de närbelägna kommunernas ledningslokaler fungerar smidigt, och därför måste kommunikationen i störningssituationer fungera också under elavbrott.

Vid störningar i elförsörjningen säkras informations- och kommunikationssystem, digitala tjänster och kunskaper som är nödvändiga för de vitala funktionerna genom reservströmsarrangemang. De kritiska informationssystemen har lagts ut på entreprenad, och tjänsteleverantörerna redogör i sina egna beredskapsplaner för vilka metoder som används för att säkra systemens funktion. Sektorspecifika kritiska funktioner som är beroende av informations- och kommunikationssystemen säkras i möjligaste mån genom sektorspecifika alternativa system. Det ska framgå av sektorernas egna beredskapsplaner hur sektorernas operativa informationssystem säkerställs.

4.7.2 Allvarliga störningar i bränsleförsörjningen

Vår anskaffning av olja, kol, gas och kärnbränsle är helt beroende av importen. Bränsletillgången påverkar i hög grad t.ex. primärproduktionen, livsmedels- och bränsletransporterna, kollektivtrafiken och logistiken generellt. Slut användarnas tillgång på flytande bränslen är också i hög grad beroende av distributionssystemets funktionssäkerhet. Störningar i bränsleleveranserna kan återspegla sig i el- och värmeproduktionen, näringslivet, transporterna och boendet. Storskaliga störningar kan få betydande multiplikatoreffekter. Polisen ansvarar för tillstånds- och tillsynsfrågor i anslutning till bränslen.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Pargas stad har förberett sig genom att säkerställa att det finns ett bränslelager som räcker för några dagars behov inom fjärrvärmesystemet och de tekniska stödtjänsterna samt i varje kommunområde.

4.8 Störningar i datatrafiken och informationssystemen – cyberhot

Den tekniska utvecklingen gör det möjligt för oss att underlätta våra liv och ändra våra handlingssätt i en säkrare, effektivare och eventuellt också mer ekologisk riktning. Samtidigt är allt fler tjänster allt mer beroende av fungerande kommunikationstjänster, kommunikationsnät, radiofrekvenser och informationssystem. Eventuella störningar i dessa kan också påverka utbudet av samhällsviktiga tjänster. Detta gäller även föremål, anordningar och kollektivtrafik, som till allt större del är uppkopplade till internet och vars funktioner styrs genom behandling av digital information.

Tillförlitliga digitala tjänster och system, informationssäkerhet och dataskydd får allt större betydelse när det gäller att säkerställa att samhället kan fungera störningsfritt. Med tanke på samhällets ledning och befolkningens mentala kriställighet är det viktigt att människornas interna kontaktmöjligheter, nödsamtal, myndighetskanaler och masskommunikation också fungerar i allvarliga störningssituationer och under undantagsförhållanden i samhället.

Exempel på cyberoperationer är överbelastningsattacker mot samhället, dataintrång, cyberbearbetad desinformation, underrättelseverksamhet och andra typer av störningar i datanät. Cyberangrepp mot hälso- och sjukvårdssystemet, energiproduktionen eller industriella styrsystem kan i värsta fall orsaka materiella skador och förlust av människoliv.

Olika elektriska system och tjänster är beroende av varandra, vilket gör kedjor av fel och störningar samt multiplikatoreffekter till ett betydande hot.

På nationell nivå är det polisen som ansvarar för att identifiera brottslighet i cybermiljön och för att förebygga, avslöja och utreda brott mot cybermiljön eller dess användning.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Störningar i datakommunikationen och informationssystemen i Pargas stad undviks i möjligaste mån genom olika tekniska säkerhetslösningar och genom anvisningar och utbildning av personalen.

Pargas stad följer regelbundet Cybersäkerhetscentrets meddelanden.

Cybersäkerhetscentret tillhandahåller flera olika lägesbilsprodukter som är riktade till organisationer och medborgare. Lägesbilsprodukterna erbjuder aktuell information om händelser och fenomen som påverkar cybersäkerheten.

Pargas stad deltar varje år i Taisto-övningen i digital säkerhet, som ordnas av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Övningen fokuserar särskilt på

hanteringen, ledningen och kommunikationen i störningssituationer. Pargas stad köper IKT-tjänster av flera olika leverantörer, vars beredskapsplanering och beredskap regleras genom ett serviceavtal.

Sektorspecifika kritiska funktioner som är beroende av informations- och kommunikationssystemen säkras i möjligaste mån genom sektorspecifika alternativa system.

Pargas stad har satsat på informationssäkerheten genom att utarbeta informationssäkerhetsplaner för varje serviceområde. Stadens informationsförvaltning samordnar det ovannämnda planeringsarbetet. En (offentlig) informationssäkerhets- och dataskyddspolicy som gäller hela staden har utarbetats, liksom även olika anvisningar.

Inom social- och hälsovården tillämpas särskilda lagstadgade informationssäkerhetsarrangemang. Kontinuitetsplaner för kritiska informationssystem ska utarbetas. Sådana finns om de tjänster som lagts ut på entreprenad, och ägaren eller huvudadministratören av systemet ansvarar för dessa.

Pargas stad har ett VIRVE-telefonsystem som stöd för ledningen. Systemet kompletteras med telefoner som erhållits 2023 och som kommer att placeras i lokalservicen i varje kommunområde. Även bildningsavdelningen har fått en egen VIRVE-telefon 2023. Vidare har ledningsgruppen egna VIRVE-telefoner, liksom även hälso- och sjukvården samt socialvården inom Egentliga Finlands välfärdsområde. Det fasta telefonnätet används inte längre.

4.9 Störningar i logistiken

Logistiksystemet består av gods- och persontransporter, mellanlagring, logistikcenter, logistikens styr- och ledningsprocesser, styr- och ledningssystem samt tillhörande kassaflöden.

Det logistiska systemet kan också påverkas via informationssystemen bl.a. genom cyberangrepp, dataintrång, sabotage och sabotageprogram, vilket kan leda till betydande skador.

El och bränsle hör till grundförutsättningarna för en fungerande logistik, och störningar i tillgången på el och bränsle får multiplikatoreffekter och kräver förvaltningsövergripande beredskap.

Störningar i tillgången på dagligvaror inskränker på befolkningens handlingsförmåga och service. Störningar i logistikkedjan får snabbt konsekvenser för läkemedelsförsörjningen samt hälso- och sjukvården. Störningar i exporttransporterna återspeglar sig snabbt i ekonomin.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Transporternas kontinuitet tryggas i störningssituationer och under undantagsförhållanden. Staden deltar i planeringen och genomförandet av logistiken i störningssituationer tillsammans med andra myndigheter, t.ex. NTM-centralen. Pargas

stad har tillgång till några fordon för tung transport, en traktor och ett fordon som är avsett för godstransport.

Inom hälso- och sjukvården har Egentliga Finlands välfärdsområde inte längre några egentliga lager, men en viss beredskap har beaktats (t.ex. jodtabletter).

En beredskapsplan för Rävundsbron har upprättats 2022. Planen är offentlig och fås från NTM-centralen i Egentliga Finland.

4.10 Störningar i hälsosäkerheten

4.10.1 Resistens mot antimikrobiella läkemedel

Resistens mot antimikrobiella läkemedel innebär att mikrober blir resistent mot läkemedel som används för att behandla infektioner hos människor och djur (antimikrobiella läkemedel och antibiotika).

På akutsjukhus och långvårdsinrättningar sprids en mikroob som är helt eller nästan resistent mot alla antimikrobiella läkemedel. Sjukhuspatienter med försvagat immunförsvar infekteras av mikroben, vårdtiderna blir längre och patienter dör av infektionerna. Mikroben är av sådan art att den är svår att utplåna från vårdinrättningarna. Mikroben finns kvar på långvårdsinrättningar och överförs alltjämt till akutsjukhusen med patienterna.

En mikroob som är mycket resistent mot antimikrobiella läkemedel orsakar infektioner hos öppenvårdspatienter. Infektionerna kan inte behandlas med öppenvårdens läkemedel, vilket belastar sjukhusen.

Resistens mot antimikrobiella läkemedel eller problem med läkemedelstillgången kan var för sig eller tillsammans leda till att det inte finns effektiva antimikrobiella läkemedel för behandling av infektioner hos människor och/eller djur.

4.10.2 Influensapandemi eller någon liknande utbredd epidemi

Med influensapandemi avses en epidemi orsakad av en ny undertyp av influensavirus typ A som snabbt sprider sig över världen. Influensapandemi är en väsentlig risk för samhället eftersom en stor grupp människor insjuknar och många dör. Smittan sprider sig lätt från person till person som droppinfektion, befolkningen saknar immunitet mot det nya viruset och vid pandemins utbrott finns det inget förebyggande vaccin.

En pandemi kan hota nästan alla vitala funktioner i samhället, inte bara hälsovårdssystemet och dess funktionalitet.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Egentliga Finlands välfärdsområde har en beredskapsplan för pandemier för såväl hälso- och sjukvårdens som äldreomsorgens del.

I krissituationer kan personalen inom personaltjänsterna tillfälligt avbryta sina rutinuppgifter för att bistå organisationens chefer i interna förflyttningar av personal till kritiska uppgifter som lider av personalbrist. Personaltjänsterna har personal i Pargas och i skärgården och tillgång till personalregister som innehåller kontaktuppgifter och information om personalens primära arbetsplatser. Personalchefen, personalsekreteraren och löneräknarna informerar personalen enligt chefernas behov och kan delta i det praktiska arbetet med att nå de anställda, organisera förflyttningar och dokumentera de åtgärder som vidtas, så att ersättningar enligt kollektivavtalen och lagstiftningen som eventuellt orsakas av förflyttningarna och de nya arrangemangen kan fastställas senare.

4.10.3 Lättspridd allvarlig djursjukdom

Om lättspridda allvarliga virussjukdomar hos djur sprids till Finland kan det i betydande grad försvåra verksamhetsförutsättningarna för husdjursproduktionen, skada populationer av vilda djur, förhindra eller påtagligt störa export eller handel med djur eller produkter samt i vissa fall smitta från djur till människa och orsaka allvarliga sjukdomsfall hos människor.

Exempel på lättspridda djursjukdomar är afrikansk svinpest och fågelinfluensa. Båda orsakar störningar i livsmedelsproduktionen samt i exporten av och handeln med djur och animalieprodukter.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Social- och hälsovården samarbetar med miljö- och hälsoskyddsmyndigheterna när det gäller djursjukdomar.

4.10.4 Farliga skadegörare – växtsjukdomsepidemi

Växtskadegörare orsakar direkt och indirekt skada bl.a. genom växtdöd, förorening av odlingsbar mark och problem vid export av växter och växtprodukter samt i tillgången på frö- och plantmaterial.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Miljö- och hälsoskyddet, livsmedelshygienen och veterinärvården genomförs genom avtal som en regional köptjänst från Lundo kommun. Miljö- och hälsoskyddet har utarbetat en egen beredskapsplan för exceptionella situationer.

4.11 Störningar i vattentjänsterna

Allvarliga störningar i vattendistributionen eller hälsofarlig vattenkvalitet kan uppstå till följd av naturfenomen eller mänsklig aktivitet. Naturfenomen kan orsaka störningar som t.ex. skyfall, översvämningar och stormar. Man antar att klimatförändringen och de olika extremfenomenen i fråga om väder och vattenförhållanden som den medför även ökar risken för störningar i vattendistributionen till följd av torka. Exempel på störningar som människan själv orsakar är avbrott i eldistribution och datakommunikation, skador i områden där råvatten bildas och vid vattentäkter, störningar i vatten- och reningsverk och i ledningsnät, skador orsakade av den mänskliga faktorn och avsiktlig skadegörelse.

En omfattande störning i vattendistributionen kan anses allvarlig redan om den pågår i över ett halvt dygn.

Störningar i vattendistributionen är allvarliga eftersom de påverkar aktiviteterna i samhället i bred utsträckning. Avbrott i vattendistributionen lamslår lätt tjänster såsom livsmedelsproduktion samt äventyrar exempelvis hälso- och sjukvårdens funktion. Störningar i distributionen kan också äventyra vattenförsörjningens kvalitet. Till skillnad från störningar i tillgången kan störningar i vattnets kvalitet orsaka påtaglig livsfara.

Miljöministeriet ansvarar på riksnivå för upptäckandet och begränsningen av förändringar i miljön samt för anpassningen till dem.

I Pargas är det de tekniska stödtjänsterna som övervakar beredskapen i fråga om vatten- och avfallstjänsterna.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Lagen om vattentjänster kräver att vattentjänstverken ska upprätta beredskapsplaner för händelse av störningar i vattentjänsterna. En sådan beredskapsplan har upprättats separat för varje kommunområde i Pargas, och planerna innefattar allvarliga störningar i kommunaltekniken.

I Pargas stad finns det för närvarande flera vattentjänstverk med verksamhetsområden som har godkänts av kommunen. Det största vattentjänstverket i Pargas finns i Pargas stads kommunområde. Det finns sammanlagt 10 vatten- och avloppsreningsverk i Pargas stad. Hushållsvattnet till Pargas kommunområde kommer från Turun Seudun Vesi Oy. Varje kommunområde har ett eget avloppsreningsverk. De tekniska stödtjänsterna ansvarar för avloppshantering av dagvatten.

Miljöskyddet har till uppgift att vid behov snabbt organisera en insamling och analys av prover för undersökning av livsmiljöns tillstånd och bedöma risker som hotar att äventyra livsmiljön. Verksamheten sker i tätt samarbete med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Till miljöskyddets främsta uppgifter hör att trygga befolkningens livsmöjligheter.

4.12 Störningar i livsmedelsförsörjningen

Livsmedelsförsörjningen kan utsättas för många hot, oavsiktliga eller avsiktliga. Hoten riktas mot personal, datasystemens tillgänglighet, råvaror, olika skeden av

tillverkningsprocesserna, lagring och förvaring, transporter och även försäljning till slutanvändare.

Störningarna drabbar livsmedelsindustrin, distributionsnäten, lantbruks- och växthusföretagen, dagligvaruhandeln, de professionella köken och medborgarna. Risker som skadar livsmedelssektorns verksamhet kan i värsta fall stoppa livsmedelsförsörjningen.

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar på riksnivå för tryggheten av primärproduktionen och vattentjänsterna inom livsmedelsförsörjningen. I Pargas är det de tekniska stödtjänsterna som övervakar beredskapen i fråga om livsmedelsförsörjningen. I början av 2023 överfördes övervakningen på sektorn för fostran och utbildning.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Pargas förbereder sig på störningar i livsmedelsförsörjningen som en del av beredskapsplaneringen i fråga om dagligvaruförsörjningen. Inom dagligvaruförsörjningen begränsar sig kommunens ansvar till att ordna och trygga den matservice som enligt lag hör till kommunen. Till kommunens uppgifter hör att ordna massbеспisning i de skolor, daghem, sjukhus och vårdinrättningar som kommunen förvaltar. År 2017 lade Pargas stad ut sin matservice på entreprenad till Kaarea Oy. Kaarea Oy:s beredskap styrs genom ett serviceavtal. Bolagets beredskapsplan omfattar också beredskap inför störningar i tillgången på livsmedel.

Miljöskyddet har till uppgift att vid behov snabbt organisera en insamling och analys av prover för undersökning av livsmiljöns tillstånd och bedöma risker som hotar att äventyra livsmiljön. Verksamheten sker i tätt samarbete med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Till miljöskyddets främsta uppgifter hör att trygga befolkningens livsmöjligheter.

4.13 Storolyckor

4.13.1 Marin flersektorsolycka

Östersjön är ett havsområde med betydande fartygstrafik året runt. I och med att antalet olje- och kemikalietransporter ökat kraftigt på Östersjön har även risken för allvarliga miljöolyckor ökat. Antalet sjötransporter har bedömts öka med 30–50 procent från 2010 till 2030. I fråga om detta hot är det huvudsakligen människor och miljö som är utsatta.

Det värsta möjliga scenariot är evakuering av ett passagerarfartyg under svåra förhållanden eller en kollision mellan ett stort passagerarfartyg och en oljetanker/ett fartyg som transporterar kemikalier. Olja som släppts ut i havet efter en storolycka hamnar till stor del på stränderna.

Efterarbetet vid en stor miljöolycka kan ta månader eller rentav år. Arbetet med att sanera och återställa den förorenade miljön ställer de tillgängliga resurserna på stora prov. Avfallsbehandlingen kräver t.ex. stora områden för mellanlagring och förvaring och medför logistiska utmaningar. Utöver miljöskadorna kan näringslivet, och framförallt turismen i området, drabbas av avsevärda ekonomiska skador.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Det lokala räddningsväsendet (räddningsverket) sammanställer i samarbete med kommunerna och andra parter inom räddningsväsendets område evakueringsplaner för befolkningen. De omfattar även en mottagningsplan. Kommunerna ansvarar i enlighet med ministeriernas och regionförvaltningsverkets anvisningar för den sektorspecifika evakueringsplanen, t.ex. för transport, proviantering, kläder och annan basservice. Dessutom ansvarar kommunerna för informationsspridningen och för andra uppgifter som lämpar sig för dem på det sätt som överenskommits med räddningsmyndigheterna.

Egentliga Finlands välfärdsområde ansvarar för inkvarteringen och hälso- och sjukvården av de evakuerade.

Vid behov kontaktar räddningsväsendet frivilligorganisationer såsom FBK och FRK.

I Pargas skärgård verkar Sjöräddningssällskapets medlemsförening Paraisten Meripelastajat ry – Pargas Sjöräddare rf <https://meripelastus.fi/parainen/>

Miljöskyddet har till uppgift att vid behov snabbt organisera en insamling och analys av prover för undersökning av livsmiljöns tillstånd och bedöma risker som hotar att äventyra livsmiljön. Verksamheten sker i tätt samarbete med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Till miljöskyddets främsta uppgifter hör att trygga befolkningens livsmöjligheter.

4.13.2 Allvarlig kärnkraftsolycka i Finland eller Finlands närområden

En allvarlig kärnkraftsolycka i Finland eller Finlands närområden kan frigöra en stor mängd radioaktiva ämnen. Hanteringen av denna strålrisksituation kräver åtgärder på alla förvaltningsområden och förvaltningsnivåer. Åtgärderna kan vara omfattande och samhället måste satsa stort på att bekämpa och minska skadorna.

En allvarlig kärnkraftsolycka kan innebära en betydande, långvarig minskning av Finlands elproduktion. Strålrisksituationens direkta hälsokonsekvenser blir sannolikt små, om skyddsåtgärderna är framgångsrika. Risksituationen får dock betydande konsekvenser för människors levnadsförhållanden och livsmiljö samt betydande psykologiska och sociala skadeeffekter.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Beskrivningar av åtgärderna vid stora störningar i elförsörjningen till följd av en kärnkraftsolycka finns under punkt 4.7.1.

Miljö- och hälsoskyddet, livsmedelshygienen och veterinärvården genomförs genom avtal som en regional köptjänst från Lundo kommun. Miljö- och hälsoskyddet har utarbetat en egen beredningsplan för exceptionella situationer.

Inom hälso- och sjukvården har Egentliga Finlands välfärdsområde inte längre några egentliga lager, men i fråga om jodtabletter har beredningen beaktats. Anskaffningen av medicinska produkter till de olika sektorerna sker via hälso- och sjukvården.

4.14 Viktiga riskobjekt i Pargas

Regionförvaltningsverken och räddningsverken samordnar på uppdrag av inrikesministeriet utarbetandet av regionala riskbedömningar och sammankallandet av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp. Välfärdsområdena inkluderas i beredningen under 2023. Man siktar på att de nya riskbedömningarna ska vara färdiga på vårvintern 2023.

Särdrag i Egentliga Finland (utarbetats 2018)

Landskapet Egentliga Finland har vissa särdrag jämfört med de andra landskapen i Finland. Dessa faktorer kan egentligen inte betraktas som risker, men de påverkar verksamheten på ett beaktansvärt sätt. En sådan faktor är skärgården, vars geografi ställer utmaningar på bl.a. logistiken i form av färjtrafik och varierande väglag beroende på årstiderna. Även folkmängden i skärgården är beroende av årstiderna: på sommaren mångdubblas befolkningen tack vare alla fritidsboende. I informationen och den övriga verksamheten måste det beaktas att Pargas är en tvåspråkig kommun. Jordbruket i Egentliga Finland har stor betydelse för hela landets livsmedelsproduktion.

Risker som lyfts fram i den regionala riskbedömningen är översvämningar, allvarliga trafikolyckor, störningar i viktig infrastruktur i samhället, eldsvåda i ett regionalt viktigt objekt, upplopp som involverar stora folkmassor, allvarliga våldsdåd mot en grupp personer, extrema väderfenomen oberoende av årstid, en omfattande skogsbrand eller flera parallella skogsbränder, en miljöolycka på land eller till sjöss, en storolycka inom kemikalieindustrin, en omfattande epidemi och massinvandring.

Särdrag i Pargas stad

De största riskerna som föranleds av folkmassor hänför sig särskilt till fartygstrafik, sjukhus, vårdinrättningar, läroanstalter och stora möteslokaler. Även stora utomhustillställningar kan medföra personrisker eller andra olycksrisker.

Skärgården i Pargas stad ställer vissa geografiska utmaningar på bl.a. logistiken i form av färjtrafik och varierande väglag beroende på årstiderna. Även folkmängden i skärgården är beroende av årstiderna: på sommaren mångdubblas befolkningen tack vare alla fritidsboende.

I informationen, samarbetet med myndigheterna och den övriga verksamheten måste det beaktas att Pargas är en tvåspråkig kommun.

Sjötrafiken utgör det största riskobjektet i den södra skärgården i Pargas med tanke på vattendragen.

Industrianläggningarna har huvudsakligen koncentrerats till Pargas kommunområde. Renings- och pumpverken för hushållsvatten och avloppsvatten utgör riskobjekt.

I fråga om produktionen av värmeenergi utgör fjärrvärmens ett riskobjekt. Ur logistisk synvinkel är Rävundsbron ett riskobjekt.

Pargas stad har förberett sig enligt följande:

Miljö- och hälsoskyddet har utarbetat en egen beredskapsplan för exceptionella situationer. Till miljö- och hälsoskyddets uppgifter hör bl.a. övervakning av bostäders och vistelseutrymmens sundhet, livsmedelskontroll, kvalitetskontroll av hushållsvatten, övervakning av luftkvaliteten (särskilt inomhus och utomhus i samarbete med miljöskyddsmyndigheten), övervakning av avfallshanteringen, bekämpning av smittsamma sjukdomar, övervakning av konsumentssäkerheten, kemikalieövervakning, djurskydd och beredskap inför exceptionella situationer.

Miljöskyddet har till uppgift att vid behov snabbt organisera en insamling och analys av prover för undersökning av livsmiljöns tillstånd och bedöma risker som hotar att äventyra livsmiljön. Verksamheten sker i tätt samarbete med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Till miljöskyddets främsta uppgifter hör att trygga befolkningens livsmöjligheter. Verksamheten genomförs som en regional köptjänst av miljö- och hälsoskydd, livsmedelshygien och veterinärvård genom avtal med Lundo kommun.

Under undantagsförhållanden är det viktigast att identifiera, bedöma, förebygga och följa upp miljörisker som äventyrar människors hälsa. Miljöskyddets, miljö- och hälsoskyddets och veterinärvårdens verksamhet måste upprätthållas under undantagsförhållanden. Då framhävs och ökar behovet av deras verksamhet.

Inom miljöskyddet utökas verksamheten inom följande områden:

- övervakning av vattenkvaliteten i de viktigaste vattendragen
- övervakning av luftkvaliteten
- övervakning av föroreningar i jordmån och grundvatten
- övervakning av andra risker som via miljön hotar människors hälsa.

Inom de tekniska tjänsterna utökas verksamheten inom följande område:

- övervakning av avfallshanteringen

Inom miljö- och hälsoskyddet utökas verksamheten inom följande områden:

- övervakning av produktionen, lagringen och distributionen av livsmedel
- övervakning av hushållsvatten vid bekämpning av smittsamma sjukdomar

Kommunen är skyldig att säkerställa tillgången på laboratorietjänster även under undantagsförhållanden. Staden har lagt ut laboratorietjänsterna inom miljö- och hälsoskyddet på entreprenad.

Veterinärvården ska sörja för djurens hälso- och sjukvård och djurens välbefinnande samt trygga kvaliteten hos och en säker användning av animaliska livsmedel. Miljö- och

hälsoskyddet i Lundo ordnar veterinärvårdstjänster för Aura, S:t Karins, Kimitoöns, Koskis, S:t Märrens, Lundo, Loimaa, Oripää, Pargas, Pöytis och Sagu kommuner samt Åbo stad.

Inom veterinärvården utökas verksamheten inom följande områden:

- övervakning av produktionen av animaliska livsmedel
- bekämpning av smittsamma sjukdomar hos husdjur
- veterinärvård av husdjur
- inspektioner av produktionslokaler

Verksamheten inskränks eller avslutas inom följande område:

- veterinärvård av smådjur

Socialjour ordnas dygnet runt i syfte att möta behovet av brådskande och nödvändig hjälp. Befolkningsskyddsuppgifterna inför undantagsförhållanden ombesörjs t.ex. genom att de skyddsrum som finns i stadens område hålls i sådant skick som krävs i föreskrifterna. I budgetförslaget för 2023 har ett anslag för iståndsättning reserverats för detta ändamål, och iståndsättningsarbetena inleddes i januari 2023.

Förutsättningarna att kunna förrätta allmänna val tryggas i alla säkerhetssituationer. Pargas stads personal har i alla situationer högklassiga förutsättningar att arbeta. Distansarbete är möjligt tack vare bra arbetsredskap samt god kompetens och handledning. Hanteringen av distansarbetsutrustning upprätthålls genom kontinuerlig utbildning. Personalens ersätтарыangemang är uppdaterade. Tvåspråkiga tjänster garanteras i förvaltningsstadgan genom krav på personalens språkkunskaper.

Biståndsorganisationerna och myndigheterna rekommenderar allmänt att hushållen ska ha 72 timmars beredskap på eget initiativ (<https://72timmar.fi/> ja <https://pelastustoimi.fi/sv/hem-och-vardag/forebyggande/72-timmar>). Länkarna ovan finns också på stadens webbplats. Medborgarinstitutet har under 2022 ordnat kurser i beredskap på eget initiativ och överlevnadskurser för kommuninvånarna.

Storindustrin i Pargas har beaktat miljöriskerna.

En beredskapsplan för Rävundsbron har upprättats 2022. Planen är offentlig och fås från NTM-centralen i Egentliga Finland.